

Comentariul operei Patul lui Procust scrisa de Camil Petrescu - a doua parte

In ceea ce priveste romanul, Camil Petrescu ramane unul dintre cei mai mari romancieri romani, din toate timpurile, superior lui Liviu Rebreanu, daca nu axiologic, cel putin prin conceptie si prin tehnica narativa.

Desi contemporan cu Rebreanu, Camil Petrescu reprezinta o alta varsta a romanului romanesc si putem spune ca este romancierul nostru cel mai modern si cel mai indraznet, din perioada interbelica. Daca Rebreanu este mai mult un creator (instinctiv), insa de mare talent Camil Petrescu a fost si un redutabil teoretician al romanului, iar prin romanele sale a revolutionat, pur si simplu, tehnica romanescă in interventiile sale teoretice, Camil Petrescu s-a situat dupa cum se stie, pe pozitii proustiene, primind replica lui G. Calinescu, care apara feroce formula balzaciana, a romanului realist de tip obiectiv. Acestea sunt pozitiiile cele mai imortante ale timpului.

Nu putem intelege conceptia despre roman a lui Camil Petrescu, fara eseul sau, care a creat o adevarata voga in epoca. Noua structura si opera lui Marcel Proust ("Revista Fundatiilor Regale", nr. 11, 1935). Dupa Camil Petrescu, "structura", unei epoci este determinata de descoperirile filozofice si stiintifice. Literatura nu face altceva decat sa fie corelativa cu acestea Clasicismul este expresia cartezianismului, romantismul are la baza metafizica germana realismul a aparut ca urmare a dezvoltarii stiintelor naturii, s.am.d Noua structura a epocii moderne, a fost generata de intuitionismul bergsonian si de psihanaliza Prozatorul care corespunde, intru totul, noii structuri este, dupa Camil Petrescu, Marcel Proust cu care incepe o alta epoca literara. Ceea ce a reprezentat Balzac pentru veacul sau, reprezinta Proust pentru inceputul secolului nostru.

Dupa Bergson, nu putem cunoaste bine decat propriul nostru eu, care este intr-o continua devenire, transformare, intr-un permanent flux al constiintei. Practic, ceea ce putem cunoaste din eu nostru este, insa numai clipa de fata, ce reprezinta ea insasi, o insumare a tuturor clipelor trecute. Pentru Bergson nu exista decat prezentul continuu, un prezent permanent dilatat ce cuprinde, in el, tot trecutul.